

Kompleksiload ja välisõhk

J. Truusa

Otepää

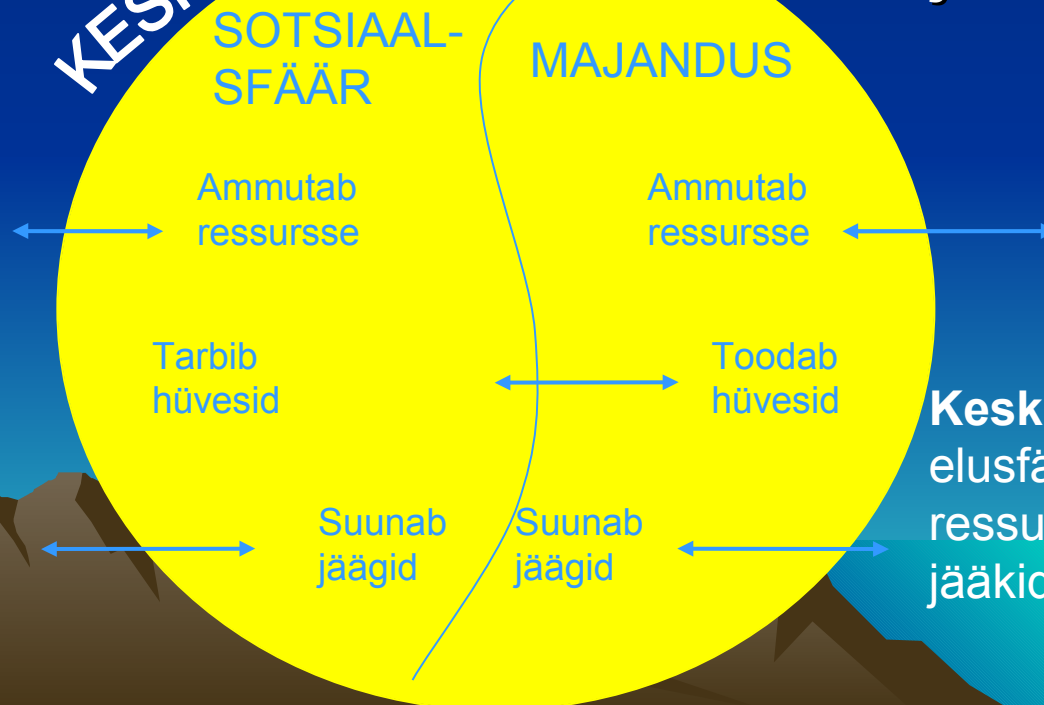
28.11.2007

SÄÄSTEV ARENG:

- *kõiki 3 komponenti arendada tasakaalustatult*
- *minimaalse ressursikuluga saada maksimaalne*

KESKKOND
hulk ressursse

hulk jääke

Keskkond:
elusfäär
ressursside allikas ja taastootja
jääkide absorbeerija

Meenutuseks – kompleksluba. Mis, kellele ja milleks?

§ 6. Keskkonnakompleksluba

- (2) Keskkonnakompleksluba (edaspidi *kompleksluba*) on dokument, mis annab õiguse kasutada kaitist või selle osa viisil, mis tagab käesoleva seaduse alusel määratud tegevusvaldkonnas või allvaldkondades toimuva tegevuse võimalikult vähese kahjuliku mõju keskkonnale. Kompleksloaga sätestatavad nõuded peavad tagama vee, õhu ja pinnase kaitse ning kaitises tekkinud jäätmete käitlemise viisil, mis hoiab ära saastuse kandumise ühest keskkonnaelemendist (vesi, õhk, pinnas) teise

§ 7. Kompleksloa kohustuslikkus

- (1) Käitaja ei tohi ilma kompleksloata tegutseda tegevusvaldkonnas, kus käesoleva seaduse järgi on vaja kompleksluba.
- (2) Kui vähemalt ühes kompleksluba nõudvas kaitise tegevusvaldkonnas ületab tegevus käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud künnisvõimsuse, on kompleksluba vaja kaitise kui terviku tegutsemiseks. Sel juhul asendab kompleksluba veeseaduse , jäätmeseaduse ja välisõhu kaitse seaduse kohased load.

Meenutuseks – kompleksluba. Mis, kellele ja milleks?

§7 (3) Kompleksluba on vaja tegutsemiseks järgmistes tegevusvaldkondades:

- 1) elektri, soojuse, kütuse ja koksi tootmine;
- 2) vedel- ja gaasilise kütuse rafineerimine ning tahke kütuse utmine;
- 3) metallide tootmine ja töötlemine;
- 4) mineraalsete materjalide töötlemine;
- 5) keemiatööstus;
- 6) jäätmekäitlus;
- 7) tselluloosi-, paberi- ja tekstiilitööstus ning nahaparkimine;
- 8) toiduainetööstus;
- 9) sea-, veise- ja linnukasvatus; [RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]
- 10) pinnatöötlus või -viimistlus orgaaniliste lahustite abil;
- 11) vineeri ja puitkiudplaatide tootmine;
- 12) grafiidi (tempersöe) ja elektrografiidi tootmine põletamise või grafiidistamise teel;
- 13) loomakorjuste ja loomsete jäätmete kõrvaldamine või taaskasutamine.

- (4) Alltegevusvaldkonnad ja künnisvõimsused käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tegevusvaldkondade raames kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega. Käitajatelt, kelle tegevus jääb neist alltegevusvaldkondadest välja või ei ületa künnisvõimsust, kompleksluba ei nõuta. **VV määrus 7.maist 2002 nr 150 – paarl korral muudetud**

Meenutuseks – kompleksluba. Loa andja ja taotlus

§ 8. Kompleksloa andja

Kompleksloa annab käitise asukoha järgne Keskkonnaministeeriumi maakonna keskkonnateenistus (edaspidi *loa andja*).

§ 9. Kompleksloa taotlus

- (1) Kuupäeva ja taotleja allkirjaga kompleksloa taotlus esitatakse loa andjale. Taotluses märgitakse taotlejale otsuse kättetoimetamise viis (liht- või tähtkirjaga). Taotluse lisades peavad olema andmed, mis on loetletud käesoleva seaduse § 17 lõike 1 punktides 1–20. [RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]
- (2) Kompleksloa taotleja peab enne taotluse esitamist tasuma riigilõivu.
- (3) Kompleksloa taotlusele lisatakse:
  - 1) keskkonnamõju hindamise aruanne, kui käitise tegevust on eelnevalt hinnatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatud juhtudel ning korras; [RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]
  - 2) ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte korral kemikaaliseaduse § 11 lõike 4 alusel koostatud teabeleht, ohutusaruanne ja hädaolukorra lahendamise plaan. [RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]
- (4) Kompleksloa taotluse lisade vormid ja nende täitmise juhise kehtestab keskkonnaminister määrusega.
- (5) Keskkonnaminister võib määrusega kehtestada mõnes valdkonnas kompleksloa taotlustele lisanõudeid.

Meenutuseks – kompleksluba ja välisõhk

§ 17. Kompleksloa sisu ja nõuded

(1) Kompleksluba sisaldab järgmisi andmeid:

10) käitise heiteallikad, heite vältimiseks või vähendamiseks kavandatav tehnika, heite piirväärtused või nendega võrdväärsed parameetrid või tehnilised meetmed ilma konkreetse seadme või tehnoloogia kasutamise nõuet kehtestamata;

11) välisõhusaaste vältimise või vähendamise meetmed;

14) kasutatava või toodetava energia ning kasutatava kütuse liik ja kogus ning nende ressursside kasutamise vähendamise, tõhusa kasutamise või taaskasutamise meetmed;

15) välisõhus leviva lõhna, müra ja vibratsiooni allikad, tase ja mõju ning vältimise või vähendamise meetmed;

16) käitise omaseire kirjeldus, mis sisaldab andmeid käitise juhtimissüsteemi, heite ja saastuse omaseire, seadmete hoolduse ja kontrolli kohta ning käitise omaseire tõhustamise meetmeid;

17) õnnetuste vältimise süsteemi kirjeldus, kui käitaja ei ole kohustatud sellealast teavet lisama käesoleva seaduse § 9 lõike 3 punkti 2 alusel;

18) puhastustöödel, tootmis- või puhastusseadmete rikete korral, tehnoloogiaseadmete töö alustamisel ja lõpetamisel rakendatavad meetmed;

Meenutuseks – kompleksluba ja välisõhk

§ 20. Heite piirväärtuste määramisel arvesse võetavad ained

(2) Õhuheite koostises määratakse eelkõige järgmiste ainete heite piirväärtused:

- 1) vääveldioksiid ja muud väävliühendid;
- 2) lämmastikoksiidid ja muud lämmastikuühendid;
- 3) süsinikoksiid;
- 4) lenduvad orgaanilised ühendid;
- 5) metallid ja nende ühendid;
- 6) tolm;
- 7) asbest (lenduvad osakesed ja kiud);
- 8) kloor ja selle ühendid;
- 9) fluor ja selle ühendid;
- 10) arseen ja selle ühendid;
- 11) tsüaniidid;
- 12) õhu kaudu toimivad kantserogeensed, mutageensed või reproduktiivset funktsiooni kahjustavad ained või valmistised;
- 13) polüklooritud dibensodioksiinid ja polüklooritud dibensofuraanid.

(21) Kui käitise tegevus on tegevusalade loetelus, mis on kehtestatud välisõhu kaitse seaduse § 120 lõike 1 alusel, ei kehtestata kompleksloas kasvuhoonegaaside heitele piirväärtust ja vajaduse korral kehtestatakse seadmete energiatõhususe näitajad, välja arvatud juhul, kui see on vajalik olulise saastuse tekke ärahoidmiseks kohalikul tasandil. Piirväärtuste määramisel võetakse aluseks kasvuhoonegaaside lubatud heitkogused. [RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]

(22) Kui käitis arvatakse ajutiselt kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemist välja, siis kehtestatakse sellele käitise kasvuhoonegaaside heitele kompleksloaga piirväärtused ja süsinikdioksiidi eraldavate seadmete energiatõhususe näitajad, lähtudes parima võimaliku tehnikaga saavutatavast heitetasemest. [RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]

Meenutuseks – kompleksluba ja PVT

§ 15. Kompleksloa andmine

(1) Kompleksloa andmist otsustades tuleb arvestada kompleksloa taotluse aluseks oleva tegevuse laadi ja käitise geograafilist asukohta ning saastuse vältimise põhimõtteid. Otsus peab põhinema:

1) taotluses esitatud teabel;

2) loa taotluse menetlemisel kogutud andmetel;

[RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]

3) keskkonnamõju hindamisega saadud teabel;

4) taotluse avalikustamise käigus saadud teabel ja seisukohtadel;

5) õigusaktides sätestatud nõuetel;

6) parima võimaliku tehnika kasutamise nõuetel.

[RT I 2007, 1, 3 – jõust. 14.01.2007]

Meenutuseks – kompleksluba ja PVT

§ 18. Parima võimaliku tehnika määramise alused

Loa andja arvestab parima võimaliku tehnika eeliseid ja eeldatavaid kulusid sellele üleminekuks, saastuse vältimise põhimõtteid ja järgmisi asjaolusid:

- 1) jäätmevaese tehnoloogia kasutamine;
- 2) vähemohtlike ainete kasutamine;
- 3) tootmises kasutatavate ja tekkivate ainete ning jäätmete kordus- ja taaskasutamine;
- 4) tööstusharus tõhusaks osutunud tehnoloogia, seadmete ja töömeetodite kasutamine;
- 5) tehnoloogiauuendused, teadussaavutused, käitaja teadmiste tase ja arenguvõime;
- 6) heite laad, mõju ja kogus;
- 7) käitise käikuandmise aeg;
- 8) parima võimaliku tehnika evitamiseks kuluv aeg;
- 9) kasutatava vee ning toorme kogus ja laad ning energiakasutuse tõhusus;
- 10) vajadus vältida või vähendada nii palju kui võimalik heite keskkonnamõju ja sellega kaasnevat riski;[RT I 2007, 1, 3 jõust.14.01.2007]
- 11) vajadus vältida õnnetusi ja vähendada nendega kaasnevat keskkonnaohtu;
- 12) ametiasutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide asjakohane teave parima võimaliku tehnika kohta.

Meenutuseks – kompleksluba ja 30.10.2007

- §39 (6) Kui loa andja tuvastab, et käitises ei kasutata kompleksloa taotluse esitamise ajal parimat võimalikku tehnikat, tehakse käitajale lisaks käesoleva seaduse §-s 17 sätestatud kohustuseks koostada tehniliste ümberkorralduste kava parima võimaliku tehnika rakendamiseks. See kava peab sisaldama meetmeid ka käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 nimetatud õigusaktide nõuete täitmiseks. Loa andja kiidab kava heaks ning määrab heite piirväärtused ja meetmete rakendamise tähtajad igaks kalendriaastaks või tagastab selle ümbertegemiseks. **Kava abinõude rakendamise tulemusel peab käitis toimima parima võimaliku tehnika nõuete kohaselt hiljemalt 2007. aasta 30. oktoobriks.**
- (7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tehniliste ümberkorralduste kava esitab taotleja loa andjale koos kompleksloa taotlusega.
- (8) Kui tehnilisi ümberkorraldusi ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tähtajaks võimalik majanduslikel või tehnilistel põhjustel teha, peab käitaja esitama kompleksloa taotluse keskkonnaministrile, kes otsustab kompleksloa andmise käesolevas seaduses sätestatud korras. Kompleksluba peab sel juhul sisaldama tehniliste ümberkorralduste kava. Käitaja tegevust tehniliste ümberkorralduste kava elluviimisel jälgib loa andja.
- § 17. Kompleksloa sisu ja nõuded** (5) Kompleksloa nõuete suhtes võib teha ka ajutisi erandeid, kui käitaja võetavad meetmed tagavad nõuete täitmise kuue kuu jooksul ning kui saastus nende tulemusena väheneb.

Kuidas on muutunud küsimused IPPC kohta ?

- **Varane periood:**
- SKVKS seaduse üksiksete tõlgendamine
- Millisesse alltegevusvaldkonda käitis liigitada?
- Milline käitaja on kompleksloa kohuslane?
- Miks just 30.10.2007 ja kus see direktiivis kirjas on?
- KLIS temaatika
- **Hilisem periood – rakendamise küsimused sh:**
- Kas mõõta või arvutada (eriti välisõhku suundunud saasteheidet)?
- Kuidas olla PVT`ga? Kus kohast neid nõudeid leida on?
- Mitmesugused spetsiifilised küsimused erijuhtumite kohta

Kiri Euroopa Komisjoni Keskkonna Peadirektoraadilt

- IPPC-direktiivis on esitatud nõuded käitiste heite lubamise ja kontrollimise kohta Elis. Direktiivi on uutele käitistele kohaldatud alates selle ülevõtmise tähtajast 30.10.1999.
- Olemasolevate käitiste puhul oli rakendamise lõpptähtaeg 30.10.2007, kui käitises ei olnud toimunud olulist muudatust enne seda tähtpäeva; viimasel juhul nõuti uue loa väljaandmist enne kõnealuse olulise muudatuse tegemist. See tähendab, et olemasolevatele käitistele peavad olema välja antud uued direktiivi kohased load või nende varasemad loatingimused peavad olema läbi vaadatud ja vajaduse korral kaasajastatud tähtaja jooksul, mis tagab direktiivi täieliku täitmise [30.10.2007](#).
- See tähtaeg on nüüd lõppenud ja nüüd palun esitada järgmised andmed:
  - a) olemasolevate käitiste koguarv Eestis;
  - b) olemasolevate IPPC-käitiste uute, läbivaadatud ja ajakohastatud lubade arv.
- Andmed peaksid kirjeldama olukorda 2007. aasta oktoobrikuu lõpu seisuga ja aruannet oodatakse kahe kuu jooksul.

Ja milline on seis praegu? 28.11.2007

Maa	Taotlusi	Lubasid	Märkused
Eesti	134	63	47% - nõrk
Harju	26	15	58% -puudulik
Ida- Viru	16	6	38% - nõrk
Jõgeva	16	0	0% - nõrk
Järva	2	0	0% - nõrk
Lääne	3	1	33% - nõrk
Lääne-Viru	8	4	50% - puudulik

Ja milline on seis praegu? 28.11.2007

Põlva	9	5	56% -puudulik
Pärnu	18	8	44% - nõrk
Rapla	11	10	91% - !!! Aga alla 100%
Saare	3	0	0% - nõrk
Tartu	14	11	79% - !! Aga alla 100%
Valga	4	2	50% - puudulik
Võru	4	2	50% - puudulik
Hiiu ja Viljandi			???

Millised on järeldused? Mida võiks EK kontrollija akti kirjutada?

1. EK`le esitatavasse aruandesse – komplekslubade väljastamine seisuga 30.10.2007 – lähevad praegused andmed. Seega on EK kontroll-reid surmkindel ja rikkumismenetlusi tuleb – kui palju ja mille eest täpselt, seda ei tea? Kindlasti on direktiivi nõue täitmata – load ju taotlemata ja taotluste menetlemine ikka pooleli. PVT juurutusest rääkimata.
2. Väga paljud käitised pole üldse taotlusigi esitanud – 254 on kohuslaste üldarv veebilt võetuna ehk 120 tk vähem kui on taotlusi esitatud. Käitajatel puudub õiguskuulekus, loa-andjatel algatuslikkus ning inspektoritel on tähelepanu mujal.
3. Taotlustest – on üle poole lõpuni menetlemata. Loa-andjatel puudub halduslik suutlikkus (või vajalik karmus?), samuti õigusaktide täitmise järelevalve teostajal.
4. Meeldetuletused, seminarid, veebimaterjalid jne on küll vajalikud, kuid seaduskuulekuse puudumisel – lihtsalt ei tööta!
5. Avalikustamises on puudusi, veebilt puuduvad mitmed andmed, kõik taotlused ja load ei ole kättesaadavad igale soovijale
6. PVT juurutamise kohta puuduvad usaldusväärsed andmed.

Mida soovitate? Kas anname alla?

- Ülesanne nr 1 – lõpetada pooleliolevad menetlused viivitusteta.
- Ülesanne nr 2 – otsida üles need kompleksloa kohuslased, kes pole taotlusi esitanud ja kas saada kinnitus, et nende tegevus ei kuulu kompleksloaga reguleerimisele või saada taotlused kätte ning neid menetlema hakata.
- Ülesanne nr 3 – kõrvalda vajakajäämised avalikustamisel.
- Ülesanne nr 4 – tugevdada järelevalvet.
- Ülesanne nr 5 – tellida uuring PVT juurutamise kohta

